

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Románia természeti földrajza

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Földrajz Kar
1.3. Intézet	Magyar Földrajzi Intézet – Gyergyószentmiklósi Kihelyezett Tagozat
1.4. Szakterület	Földrajz
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Turizmusföldrajz magyar nyelven, Gyergyószentmiklóson
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Románia természeti földrajza			A tantárgy kódja	GLM1304
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Horváth Alpár egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Horváth Alpár egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					35
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámmal)					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					-
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					1
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászámja					83
3.8. A félév összórászámja					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	Bevezető és alapozó jellegű tantárgy a képzési program első félévében, középiskolai földrajzi ismeretekre támaszkodhat.
4.2. kompetenciabeli	Feltétel a földrajzi jellegű szakkifejezések középiskolai szintű ismerete, térképhasználati készségek megléte.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Számítógéppel/lappal felszerelt terem, videó kivetítő és megfelelő szoftver (Power Point, képeket és dokumentumokat megtekintő programok), internet-kapcsolat
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Számítógéppel/lappal felszerelt terem, videó kivetítő és megfelelő szoftver (Power Point, képeket és dokumentumokat megtekintő programok), internet-kapcsolat

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	Alapvető kompetenciák a földrajz szakterületen – a turizmusföldrajz alszakterületen , beleértve a tudományos kutatás módszertanát, a tudományos modellezést és a földrajzi információs rendszereket: képes földrajzi adatokban trendeket azonosítani, valamint alkalmazza a térbeli tájékozódás képességét. (ESCO 2632.5 Geográfus / földrajz; tudományos kutatás módszertana, tudományos modellezés, GIS, statisztika).
CP2	A Földrajz / Turizmusföldrajz szakterülethez kapcsolódó speciális (níša-) kompetenciák (kartográfia, meteorológia, ökológia, turizmusra vonatkozó jogszabályok, terepfeltárás, turisztikai tervezés és területrendezés): egyedi térképek tervezése és készítése; tematikus térképek előállítása, beleértve a turisztikai térképeket és a turisztikai terméktérképeket; számítógépes grafika alkalmazása; műszaki szakértői tevékenység és szakterületi tanácsadás nyújtása (turizmus és kapcsolódó területek); földrajz és turisztikai tárgyak oktatása; globális disztribúciós rendszerek (GDS) és a turizmusiparra jellemző egyéb speciális szoftverek használata. (ESCO 2632.5 – Geográfus / Földrajz / a turizmus és utazás szempontjából releváns földrajzi térségek / turizmus és szabadidő)
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Kommunikációs, együttműködési és kreatív kompetenciák: kommunikáció és együttműködés más személyekkel, kapcsolatok kialakítása és tárgyalás; problémamegoldó megoldások kidolgozása; tervek és specifikációk készítése turisztikai termékek és rendszerek tervezéséhez; szöveges, vizuális vagy oktató jellegű anyagok összeállítása; animációs tevékenységek az idegenforgalmi szolgáltatások kedvező hangulatának megteremtése érdekében; valamint ismeretek átadása mások számára (ESCO: S1.0–S1.9, S1.11–S1.15). Információkezelési kompetenciák: információk gyűjtése, tárolása, nyomon követése és felhasználása; kutatások, vizsgálatok és tesztek végzése; nyilvántartások vezetése; információk kezelése, értékelése, feldolgozása, elemzése és monitorozása, valamint az eredmények megtervezése (ESCO: S2.0–S2.9). Asszisztencia- és szolgáltatásnyújtási kompetenciák: segítségnyújtás, szolgáltatások és tanácsadás biztosítása a nyilvánosság és az ügyfelek számára; szabályok, szabványok, irányelvek és jogszabályok betartásának biztosítása (ESCO: S3.0–S3.4).
CT3	Digitális kompetenciák – a számítógép és egyéb digitális eszközök használata adatok böngészésére, keresésére, szűrésére, rendszerezésére, tárolására, visszakeresésére és elemzésére; együttműködésre és kommunikációra másokkal; új tartalmak létrehozására és szerkesztésére – licenccel vagy nyílt forráskódú szoftverek alkalmazásával –, beleértve az irodai szoftvereket (Office csomag), böngészőprogramokat, GIS-alkalmazásokat (ArcGIS Online, QGIS), valamint digitális grafikai eszközöket (CorelGS, Inkscape, Canva). (ESCO: S5.0, S5.2, S5.5, S5.6, S5.7).

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1, CP2	1. A hallgató/ végzett hallgató elemzi, magyarázza és értékeli az emberek, helyek és környezetek közötti dinamikus és összetett tér-időbeli kapcsolatokat, különböző térléptékeken.	1. A hallgató/ végzett hallgató kiválasztja, rendszerezi és összeállítja az emberi tevékenységek sokrétű környezeti hatásait, valamint az emberi társadalmak demográfiai, társadalmi, politikai és gazdasági jellemzőire vonatkozó adatokat és információkat földrajzi, térbeli kontextusban szakmai projektek, tanulmányok, jelentések és tanácsadói feladatok céljából.
CP1	2. A hallgató/ végzett hallgató elemzi a földrajzi elemek közötti kapcsolatokat a térbeliséget referenciaként alkalmazva: helyzet, távolság, irány, forma, méret, hierarchiák, hálózatok és térbeli társulások alapján.	2. A hallgató/ végzett hallgató gyakorolja a földrajzi gondolkodás elveinek magasabb szintű alkalmazását térbeli kontextusban, mint például az egymás közötti kapcsolatok megjelenítése, a különböző térléptékek közötti változások értékelése, a perspektívaváltás (elforgatás vagy új nézőpontok hozzáadása), helyek vizuális megjelenítésének felismerése és integrálása, valamint a térbeli tájékozódás a valós és a digitális környezetben.
CP1, CP2	3. A hallgató / végzett szakember azonosítja, osztályozza és összehasonlítja a földrajzi tér és az emberi társadalom jellemzőit, valamint a természeti és antropogén folyamatokat és jelenségeket azok elhelyezkedése, helyi és regionális sajátosságai, kölcsönhatásai és térbeli mintázatai alapján.	3. A hallgató / végzett szakember alkalmazza a földrajzi alapelveket – a lokalizációtól és a helyi/regionális sajátosságoktól a hálózatokig és térbeli mintázatokig – szakmai projektekben, jelentések, tanulmányok és térképek készítése céljából.
CP1	4. A hallgató / végzett szakember elemzi a földrajzi elemek közötti kapcsolatokat a térbeliség mint referenciakeret alkalmazásával, figyelembe véve a pozíciót, távolságot, irányt, alakot, méreteket, hierarchiákat, hálózatokat és térbeli társulásokat.	4. A hallgató / végzett szakember gyakorolja a földrajzi gondolkodás elveinek haladó szintű alkalmazását térbeli kontextusban, különös tekintettel az interrelációk vizualizálására, a különböző léptékek közötti változások értékelésére, a nézőpontváltásra (forgatás, új szempontok hozzáadása), a helyekről alkotott képi információk felismerésére és integrálására, valamint a tájékozódásra a térben, mind valós, mind digitális környezetben.
CP1	9. A hallgató / végzett szakember elemzi és magyarázza a földrajzi nevezéktan (földrajzi nevek) elemeit annak érdekében, hogy bemutassa a földrajzi elemek és jelenségek elhelyezkedését és attribútumait.	9. A hallgató / végzett szakember a szabványos földrajzi neveket (területek, régiók, települések, nagyvárosok, elővárosok, kisvárosok, vidéki települések, valamint bármely egyéb, közérdeklődésre vagy történeti szempontból jelentős földrajzi vagy topográfiai elem megnevezéseit) megfelelő toponimikai és szakterületi kontextusban alkalmazza a szakmai projektekben.
CP1, CP2	10. A hallgató / végzett szakember földrajzi megoldásokat fogalmaz meg a fizikai, társadalmi és kulturális környezet problémáira, amelyek megkövetelik a tudományos ismeretek aktuálpolitikai, tervezési, fenntarthatósági és társadalmi sokféleségi kontextusban történő értelmezését.	10. A hallgató / végzett szakember árnyaltan alkalmazza a kortárs világ problémáihoz kapcsolódó fogalmakat annak érdekében, hogy földrajzi megoldásokat kínáljon különböző tér- és időléptékeken, olyan területeken, mint a fenntarthatóság, a reziliencia, a geopolitika és a fenntartható fejlődési célok.

tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények (minden tantárgyfelelős a tanulmányi program szintjének kompetenciáit és tanulási eredményeit összefoglaló táblázatából vezeti be)

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató bemutatja és értelmezi a Kárpát–Duna–Pontus térség földrajzi identitását, Románia földrajzi fekvésével, geológiai fejlődésével és a természeti környezet sajátosságaival összefüggésben.
2. A hallgató leírja és értelmezi Románia természeti környezetének fő összetevői (domborzat, éghajlat, vizek, talajok, élővilág) szerkezetét és dinamikáját, földrajzi szakfogalmak és szakszókincs alkalmazásával.
3. A hallgató elemzi a jelenkori természeti folyamatokat és jelenségeket (geomorfológiai, klimatológiai, hidrológiai és biopedogeográfiai), kiemelve azok szerepét a romániai földrajzi tájak formálódásában.
4. A hallgató magyarázza a természeti kockázatok (geomorfológiai és éghajlati eredetű) térbeli eloszlását Románia területén, valamint azok hatásait a területhasználatra és a turisztikai tevékenységekre.
5. A hallgató megérti a természeti környezet és Románia turisztikai potenciálja közötti kapcsolatokat, a fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások felelős hasznosítása összefüggésében.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató azonosítja, osztályozza és összehasonlítja Románia fizikai–földrajzi egységeit és alegységeit, tematikus térképek, földrajzi szelvények, valamint analóg és digitális térbeli ábrázolások felhasználásával.
2. A hallgató alkalmazza a földrajzi gondolkodás alapelveit a domborzat, éghajlat, vízhálózat, talajok és élővilág közötti térbeli kölcsönös függések elemzésére, különböző területi léptékeken.
3. A hallgató klimatológiai, hidrológiai és geomorfológiai adatokat használ a természeti környezet működésének értelmezéséhez, valamint a regionális differenciálódások magyarázatához.
4. A hallgató összekapcsolja a természeti környezet jellemzőit a turisztikai hasznosítás formáival, értékelve a természeti adottságokban rejlő lehetőségeket és korlátokat tudományos jellegű tanulmányokban és alkalmazásokban.
5. A hallgató helyesen alkalmazza Románia földrajzi nevezéktanát és a kartográfiai ábrázolásokat írásbeli munkák, prezentációk és tematikus elemzések készítése során.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések³
A Kárpát–Duna–Pontus térség földrajzi identitásának érvrendszere	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia területének paleogeográfiai fejlődése a globális tektonika elméletének tükrében	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia területének morfostrukturális és morfoszobrászati jellemzői	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
A romániai tájak jelenkori és kortárs morfordinamikája	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
A geomorfológiai kockázatok regionalizációja a romániai térben	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia földrajzi fekvéséből adódó klimatikus következmények	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
A klímaképző tényezők és a főbb éghajlati elemek jellemzői	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

A klimatikus kockázatok regionalizációja Románia területén	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia folyóvizeinek térbeli konfigurációja és hidrológiai jellemzői	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	4 óra
Felszín alatti vizek	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Tavak, a Duna-delta és a Fekete-tenger	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
A romániai földrajzi tér biodiverzitása	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia talajai	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra
Románia területének biopedogeográfiai övezetessége és szintjezettsége	Előadás aktív, részvételre építő módszerekkel (problémafelvetés, demonstráció, magyarázat stb.)	2 óra

Könyvészet

1. Airinei, Șt. (1979), *Teritoriul României și tectonica plăcilor*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București.
2. Balintoni, I. (1997), *Geotectonica terenurilor metamorfice din România*, Edit. Carpatica, Cluj-Napoca;
3. Bănărescu, P., Boșcaiu, N. (1973), *Biogeografie*, Edit. Științifică, București;
4. Bogdan, Octavia., Niculescu, Elena (1999), *Riscurile Climatice din România*, Edit. Șega, București.
5. Gâștescu, P. (1971), *Lacurile din România - limnologie regională*, Edit. Academiei, București;
6. Imecs Z. – Pál Z. – Bartók B. – Szócs E. (2011): Természeti áttekintés. In: Benedek József (szerk.): *Románia. Tér, gazdaság, társadalom*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet – Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár. pp. 13–35.
7. Irimuș, I. (2003), *Geografia fizică a României*, Edit. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
8. Posea, Gr. (2005), *Geomorfologia României*, Edit. Fundației „România de Măine”, București
9. Șandulescu, M. (1984), *Geotectonica României*, Edit. Tehnică, București.
10. Ujvari, I. (1972), *Geografia apelor României*, Ed. Științifică, București.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Románia földrajzi fekvése és annak klimatikus, valamint fitogeográfiai következményei	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
Románia területének morfológiai és morfológiai jellemzői	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
A hőmérséklet és a csapadék térbeli és időbeli alakulása Románia területén	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
A hidrológiai vízjárás típusok Románia területén	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
Románia növény- és állattársulásai	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
Az SRTS–2003 koordinátarendszer	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra
Nemzeti parkok és természetvédelmi területek Romániában	Előadás, magyarázat, demonstráció	2 óra

Könyvészet

- Armaş, Iuliana, et al., (2003), *Vulnerabilitatea versanşilor la alunecări de teren în sectorul subcarpatic al văii Prahova*, Edit. Fundaţiei „România de Măine”, Bucureşti.
- Greco, Florina, Palmentola, G. (2003), *Geomorfologie dinamică*, Edit. Tehnică, Bucureşti.
- Imecs Z. – Pál Z. – Bartók B. – Szócs E. (2011): Természeti áttekintés. In: Benedek József (szerk.): *Románia. Tér, gazdaság, társadalom*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet – Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár. pp. 13–35.
- Rusu, C. (2002), *Munţii Rarău. Studiu de Geografie Fizică*, Edit. Academiei Române, Bucureşti.
- Spineni, M.P. (1978), *România în izvoare geografice şi cartografice*, Edit. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti.
- Surdeanu, V. (1998), *Geografia Terenurilor Degradate*, Edit. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
- Urdea, P. (2000), *Munţii Retezat. Studiu geomorfologic*, Edit. Academiei Române, Bucureşti.
- Zăvoianu, I. (1999), *Hidrologie*, Edit. Fundaţiei „România de Măine”, Bucureşti.
- *** (1979) *Atlasul RSR*, Edit. Academiei Române, Bucureşti.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az információk helytállósága; az alapvető szakmai terminológia megfelelő használata; a folyamatok és hatások pontos azonosítása; a lokalizáció és az egyszerű összefüggések helyessége.	Írásbeli vizsga	50 %
9.5 Szeminárium/ Labor	A térképi lokalizáció pontossága; a terminológia helyes alkalmazása; előadásmód és a megfogalmazás koherenciája.	Folyamatos értékelés, alkalmazásközpontú gyakorlatok, rövid írásbeli tesztek.	50 %
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az értékelési kritériumok sokfélesége és összetettsége miatt a tanuló többféle tevékenységben vesz részt a félév során, hogy a számszerűsített tevékenységek összessége képet és értékelést nyújtson az elért szintről. Ebből a tárgyból legalább 5 (öt) pontot kell elérni. Az adható pontszámok 1 (egy) és 10 (tíz) között vannak. A vizsga írásbeli és 120 percig tart.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

	X	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026.04.20.

Előadás felelőse:

dr. Horváth Alpár egyetemi adjunktus

Szeminárium felelőse:

dr. Horváth Alpár egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.04.30.

Intézetigazgató:

dr. Máthé Csongor egyetemi adjunktus